

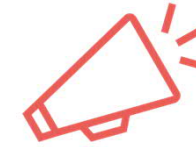
SEITSEMISEN KESTÄVÄN LIKKUMISEN KÄSIKIRJA

MATKAILUN KESTÄVÄN LIKKUMISEN SUUNNITELMA

Sisällysluettelo

1. Toimintasuunnitelman käyttöohje
2. Kestävän liikkumisen periaatteet
3. Liikkumisen palvelut ja nykytila
4. Seitsemisen saavutettavuus eri kulkumuodoilla
5. Kokemuspolku ja kehitystarpeet
6. Liikkumisen visio
7. Tavoitteet
8. Toimenpideohjelma
9. Toimenpidekonseptit
10. Vaikuttavuuden arviointi
11. Seuranta ja mittarit

1. Toimintasuunnitelman käyttöohje

Kestävän liikkumisen toimintasuunnitelma on työkalu Seitsemisen luonnonpuiston toimijoille matkailun kestävän liikkumisen edistämistyön toteuttamiseen. Suunnitelmassa on kuvattu tämän hetken näkemys tärkeimmistä toimenpiteistä ja niiden toteuttamisen askeleista. Tässä suunnitelmassa tarkastellaan tarkemmin Seitsemistä, mutta vastaavia haasteita ja potentiaalia on Helvetinjärvellä ja muissa kansallispuistoissa.

Toimintasuunnitelman tavoitteena on parantaa Seitsemisen saavutettavuutta, siihen liittyvän tiedon saatavuutta sekä tukea kestävän liikkumisen valintaa ja lisätä kestävien liikkumisratkaisujen käytettävyyttä matkaketjuissa. Tavoitteen toteutumisessa on olennaista matkailutuotteiden näkyvyys, toimivuus kokonaisuutena sekä matkailukohteeseen tulon ja sieltä paluun muodostaminen osaksi palvelukokemusta, jota kävijä tavoittelee ja kokee.

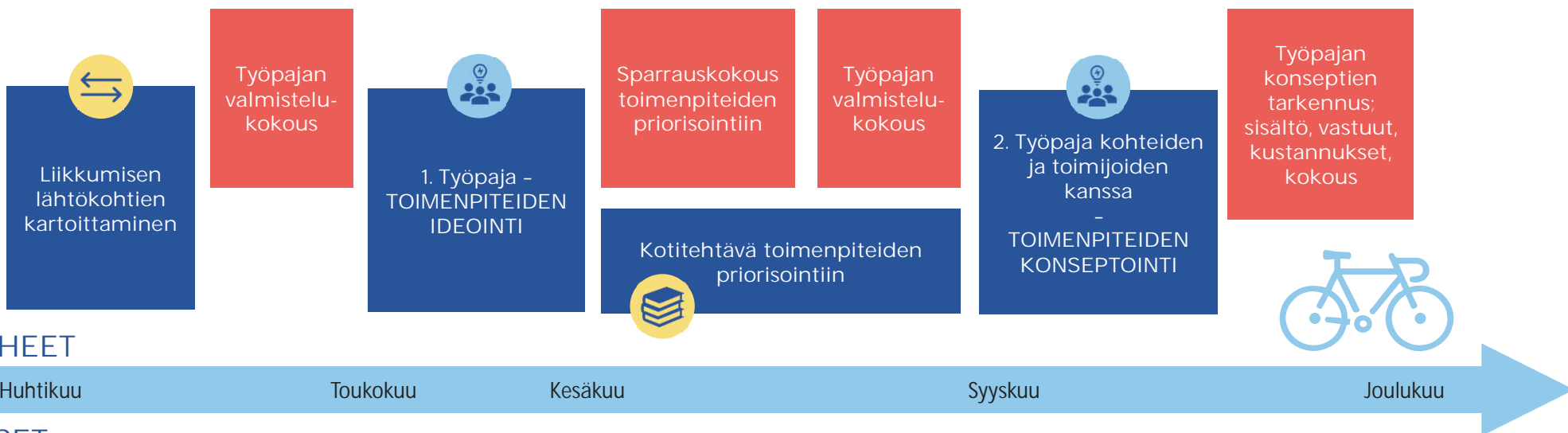
Toimintasuunnitelmaa tulee jatkuvasti seurata ja päivittää, sillä toimintaympäristö muuttuu jatkuvasti. Tarkoituksena on, että perustetaan Seitsemisen-Helvetinjärven matkailua edistävä kumppanuusverkosto, jonka yksi työkaluista on tämä päivittyvä toimintasuunnitelma. Verkoston tavoitteena on Seitsemisen-Helvetinjärvi retkeily- ja matkailukäytön kehittäminen kokonaisuutena yhdessä kuntien ja toimijoiden kanssa. Kehittämisen tavoitteena on, että muodostuu matkailutuotteen kokonaisuus saapumisesta, puistossa vietetystä ajasta ja paluusta/siirtymisestä seuraavaan kohteeseen. Verkoston lisäksi suunnitelmalle on nimetty vastuhenkilö.

Toimintasuunnitelma tukee matkailukohteen työtä, mutta lisäksi se luo perustan eri matkailukohteiden laajemman liikkumis- ja palvelukokonaisuuden suunnittelulle. Paras lopputulos saavutetaan laajempien kokonaisuuksien kautta yhteistyöllä. Toimintasuunnitelmassa ehdotettujen toimenpiteiden osalta korostuvat vuoropuhelu, yhteistyö sekä viestintä. Viestintä ja markkinointi on luontevaa ja tehokkainta tehdä yhdessä eri tahojen kesken. Osana kaikkea tekemistä systemaattisesti ja käyttäjäryhmät tunnistaen.

Toimintasuunnitelman perusajatus on ollut skaalautuvan toimintamallin rakentaminen kestävän liikkumisen tukemiseksi osana matkailutuotteita. Tässä toimintasuunnitelmassa esitetyjä toimia voidaan hyödyntää myös muissa kohteissa. Tarkasteltujen matkailukohteiden lähistöllä on useita vetovoimaisia luonto- ja kulttuurimatkailun kohteita, joiden kanssa voidaan muodostaa laajempia matkailutuotekokonaisuuksia kestävän liikkumisen periaatteita toteuttaen osana matkailun kokonaistuotetta ja kokemusta.

Tämä toimintasuunnitelma on laadittu tiiviissä vuorovaikutuksessa matkailukohteen toimijoiden ja eri sidosryhmien kanssa kahden työpajatyöskentelyn sekä useiden työkokousten tuloksena. Työpajoissa valittiin kokeiltavat ja lähivuosien kehitettävät kohteet, joiden sisältöjä tarkennettiin toisessa laajemmassa työpajassa. Tavoitteena on ollut luoda mahdollisimman konkreettinen ja Seitsemisen toimijoita innostava suunnitelma, joka on realistinen ja toteutettavissa. Toimintasuunnitelman laadintaprosessi on kuvattu seuraavalla sivulla.

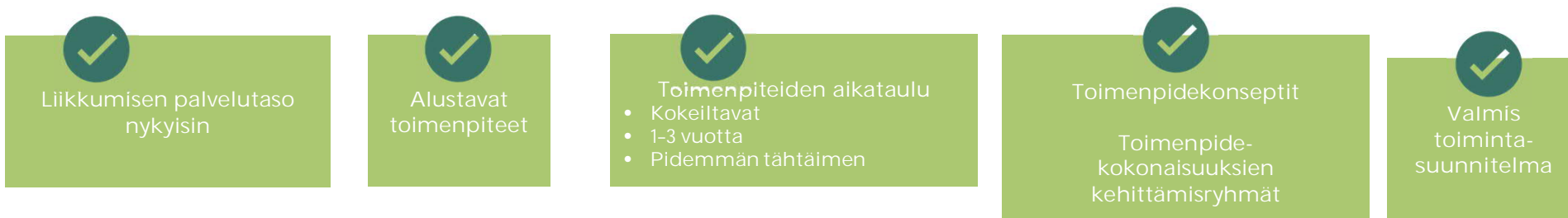
Kestävän liikkumisen toimintasuunnitelman laadintaprosessi

TYÖVAIHEET

2022 Huhtikuu Toukokuu Kesäkuu Syyskuu Joulukuu

TULOKSET

2. Kestävän liikkumisen periaatteet

Kestävä liikkumisella tarkoitetaan sujuvaa, turvallista, ympäristöystävällistä, terveellistä, taloudellista ja ympäristöä säästävää liikkumista. Tavoitteena on, että yhä useampi valitsisi kulkutavaksi muun kuin omalla autolla yksin ajamisen.

Kestävän liikkumisen edistäminen on matkailu- ja muille alueille kannattavaa: autoilun väheneminen säästää tilaa ja vähentää ruuhkia, minkä johdosta kunnossapito- ja investointikustannukset pienenevät. Liikkuminen ylläpitää hyvää kuntoa ja terveyttä, mikä edistää elämänlaatua ja pienentää terveydenhoidon kustannuksia. Ympäristön viihtyisyys ja turvallisuus kohenee autoilun vähentyessä. Kestävät liikkumistavat lisäävät myös sosiaalista yhdenvertaisuutta.

Kestävän liikkumisen edistämislä on merkittävä vaikutus ympäristötavoitteiden saavuttamiseen, sillä liikenteen ja liikkumisen päästöt aiheuttavat keskimäärin viidenneksen kaikista hiilidioksidipäästöistä.

3. Liikkumisen palvelut ja nykytila

Seitsemisen kansallispuisto sijaitsee noin 80 km etäisyydellä Tampereelta Ylöjärven ja Ikaalisten kuntien alueella. Aarnimetsien, harjujen, järvien ja soiden muodostama alue tarjoaa erinomaisen ja vaihtelevan retkeilykohteen sekä patikointiin että pyöräilyyn. Talvisin puistossa voi liikkua myös hiihtäen. Seitsemisen luontokeskuksesta löytyy ravintolapalvelut, Metsähallituksen opastuskeskus ja majoitustilaa. Lisäksi Seitsemisen alueelta ja välittömästä läheisyydestä puiston ulkopuolelta löytyy varaustupia ja muita majoituspalveluja.

Valtaosa (94%) saapuu Seitsemiseen henkilöautolla. Kouluvuoden aikana kulkee joitakin reittibusseja alueen läheisyyteen. Keskimääräinen viipymä kansallispuistossa on viisi tuntia, joka ei nykyisillä linja-autoyhteyksillä ole mahdollinen. Parkanon asemalta on saatavilla taksipalvelut, joilla on myös pyörien kuljetusmahdollisuudet. Autolla puistoon tuleville on tarjolla sähköauton latauspisteitä luontokeskuksella, joten päästötön liikkuminen on mahdollista myös yksityisautolla. Sähköpyörien latauspiste on myös käytettävissä. Keskimääräinen viipymä kansallispuistossa on viisi tuntia, joka ei ole joukkoliikennettä käyttäen nykyisin mahdollinen.

Seitsemisessä aloittaa syksyllä 2022 uusi luontokeskusryttäjä, joka tarjoaa paikallisten kumppaneiden kanssa opastettuja retkiä, erilaisia liikunta-aktiviteetteja sekä välinevuokrausta. Palveluja ollaan kehittämässä kestävä liikunnan suuntaan, mikä tukee sekä alueen saavutettavuutta pyörällä että pyöräretkeilyä alueella. Tavoitteena on myös yhdistää tarjottavia palveluja useamman luontokohteen kanssa, kuten läheisyydessä sijaitsevan Helvetinjärven kansallispuiston kanssa.

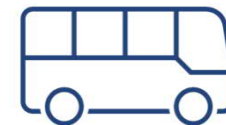
Seitsemisen kansallispuisto on pääasiassa kesäkohde, jossa sesonki painottuu juhannuksesta elokuun alkupuolelle. Tavoitteena on kehittää sekä saavutettavuutta että matkailupalveluja siten, että saadaan sesonkia laajennettua erityisesti syksyllä, mutta myös toukokuun puolelle. Matkailupalvelujen kehittämisellä tavoitellaan myös viipymän pitenemistä siten, että yhä useampi yöpyisi alueella. Kestävien kulkumuotojen edellytysten parantaminen mahdollistaa useammalle Seitsemisen vierailut sekä tavoitetilanteessa saa aikaan kulkumuotomuutoksen henkilöautoilusta kestävämpiin kulkumuotoihin.

4. Seitsemisen saavutettavuus eri kulkumuodoilla

Seitsemisen saavutettavuus joukkoliikenteellä on haastava.

- Matkaketjut Tampereelta, Seinäjoelta ja Porista ovat hitaita ja edellyttävät useampaa vaihtoa.
- Tieto ja liput on hankittava useista eri lähteistä
- Reittiliikennettä vain koulupäivisin, käytännössä päiväretket ei mahdollisia
- Lähin juna-asema Parkanossa
- Sukkulabussi (Outdoor express) sekä junalla luontoon -kokeilut ovat vuonna 2022 helpottaneet joukkoliikenteellä saapumista

Tällä hetkellä henkilöauto on vaivattomin tapa saapua Seitsemisen kansallispuistoon.

- Useita pysäköintialueita laajalla alueella reittien lähtöpisteissä, joista suurimmat:
  - Seitsemisen luontokeskus, noin 43 paikkaa
  - Koveron perinnetila, noin 23 paikkaa
- Luontokeskuksella 4 latauspaikkaa sähköautoille (Type 2)

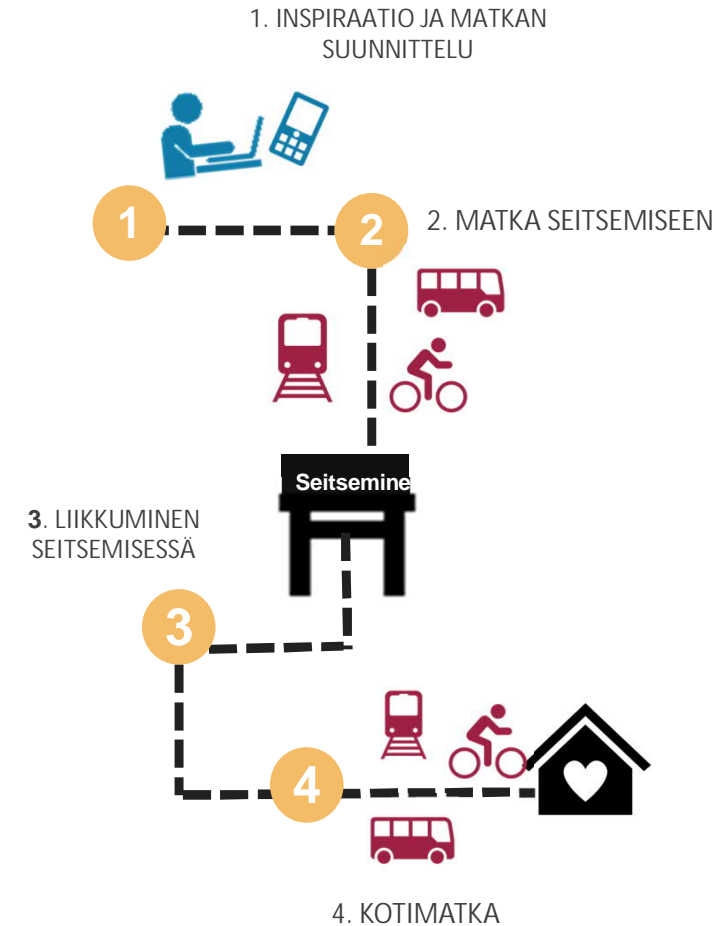
Seitsemisen saavutettavuus pyörällä ei ole tällä hetkellä kovin hyvä

- Kansallispuiston sijainti on haastava, sillä etäisyydet ovat pitkiä ja väestötiheys lähialueilla pieni
- Alueelle johtavilla teillä ei ole jalankulun ja pyöräliikenteen väyliä
- Parkanon asemalle matkaa noin 20 km ja Kuruun noin 26 km.
- Paroonin taival Parkanosta Seitsemiseen on kehitteillä

5. Asiakkaan kokemuspolku ja kehitystarpeet

- Inspiraatio, matkan suunnittelu ja kohteeseen kulkeminen: Liikkumispalvelut viestintä- ja myyntikanavissa on tärkeää saada näkymään kokonaisuutena ja helposti saatavilla olevana informaationa. Seitsemisen kannalta tärkeitä ovat liityntäyhteydet Tampere, Ylöjärvi, Ikaalinen, Parkano ja lähellä olevat luontokohteet. Joukkoliikenteen lisäksi saapuminen pyörällä ja pyörämatkailun konseptin kehittäminen ovat olennainen osa kestävän liikkumisen tarjontaa. Yhteinen pyöräilyreittien kehittäminen eri matkailun solmupisteistä ja lähialueen luontokohteista avaa uusia mahdollisuuksia pyörämatkailuun.
- Liikkuminen Seitsemisessä: Kestävän liikkumisen kannalta keskeistä on lisätä viipymää Seitsemisessä ja lähialueilla. Tämä tapahtuu panostamalla elämispalveluihin, majoitukseen, vuokraustoimintaan ja muihin retkeilijän palveluihin. Avainasemassa ovat paikallisten palvelujen tuottajat. Palvelujen paketointi kokonaisuudeksi ja niiden markkinointi yhdessä kaupunkien, Metsähallituksen ja matkailuorganisaatioiden kanssa on tärkeä osa vetovoimaisuuden kehittämistä ja kansallispuiston saavutettavuuden parantamista. Elämispalvelujen lisäksi kauppapaikan tarjoaminen erilaisille paikallisille käsityöläisille ja luonnontuotteiden tuottajille on mahdollisuus lisätä aktiviteettia Seitsemisen palvelurakenteisiin.
- Kotimatka: Paluumatka on myös tärkeä osa Seitsemisessä vierailun kokonaistuotetta ja matkustuskokemusta. Tärkeä osa kokemuspolkua on mahdollisuus antaa palautetta ja kehittämissuhteita kestävän liikkumisen palveluista. Kestävän liikkumisen ratkaisuja kannattaa suunnitella matkailutuotteen näköiseksi ja sitä tukevaksi.

6. Liikkumisen visio

Tulevaisuudessa Seitsemisen kansallispuistoon pääsee kestävästi vaivattomasti läheltä ja kaukaa. Kestävästi saapuminen ja alueella liikkuminen sekä kestävät palvelurakenteet ovat kansallispuistolle tärkeitä arvoja ja siten keskeinen osa kehittämistä.

Seitsemisen kansallispuisto on saavutettavissa hyvän palvelutason julkiseen liikenteeseen perustuvin kestävin liikkumisratkaisuin ja matkaketjuin eri kaupunkiseutujen suunnista. Liikkumisratkaisut tukevat palvelurakenteiden ja väylien kehityksen kautta saapumista pyörällä liikenteen solmupisteistä. Kansallispuiston alueella pääasiallinen liikkumisratkaisu ovat kävely ja pyöräily, jotka ovat olennainen osa matkailu- ja luontokokemusta sekä niihin liittyviä palvelutuotteita.

Kestävä liikkuminen pidentää viipymää ja monipuolistaa luontokokemusta seudun luontokohteissa. Liikkumisratkaisut kytkevät lähialueiden luonto- ja kulttuurikohteet toisiinsa helpottamalla matkan suunnittelua ja tarjoamalla monipuolista majoitus- ja palvelutarjontaa. Samalla matkalla on mahdollista kokea useita erilaisia kohteita sekä mahdollistaa ja kannustaa viipymisen pidempään. Kohteiden välinen liikkuminen tehdään helpoksi suunnitella ja toteuttaa kestävin liikkumisratkaisuin. Seitsemisen kansallispuisto on vetovoimainen osa Pirkanmaan luontokohteiden kokonaisuutta, joiden saavutettavuutta kehitetään aktiivisessa yhteistyössä. Tällä tarjotaan matkailijoille laajempaa kohdetarjontaa, monipuolista luontoelämystä, ravintola- ja majoituspalveluja sekä elämyspalveluja eri kohderyhmille. Kestävä liikkuminen on tullut osaksi kokonaiselämystä ja luontokokemusta. Kesäaikaan saapuminen Tampereelta laivalla ja järviluonnon kytkeminen elämiskonseptiin on muodostunut yhdeksi luontomatkailejoita myös kansainvälisesti kiinnostavaksi liikkumismuodoksi, joka muodostaa vetovoimatekijän luontomatkailejojen valinnan juuri Seitsemisen ja Helvetinjärven alueelle.

Sähköpyörien yleistymisen on muuttanut matkailijoiden liikkumista siten, että aiempaa kauempaa on mahdollista saapua Seitsemiseen pyörällä ja se on vähentänyt tarvetta saapua henkilöautolla. Kansallispuiston palvelut ovat ottaneet tämän huomioon huolto- ja latauspalvelujen muodossa ja palvelutarjonnasta ollaan viestitty näkyvästi. Kehitys on muuttanut joukkoliikenteen roolia siten, että joukkoliikenteestä keskeisiin asutuskeskuksiin ja siihen liittyvästä pyörämatkaileuksesta on tullut suosittu saavutettavuuden tuote. Outdoor Express –linja-autoyhteys on vakiinnuttanut toimintansa viikonloppujen ja lomasesonkien aikaisena säännöllisenä joukkoliikenneyhteytenä suoraan kohteeseen.

7. Tavoitteet

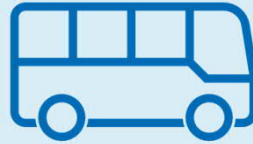
VIESTINTÄ

Viestintä kestäväillä kulkutavoilla saapumisen mahdollisuuksista

- Palvelutarjonta eri suunnista saapumiseen joukkoliikenteellä yhdistäen mahdollisesti pyörä tai taksi, selkeästi ja samaan paikkaan
- Pyörämatkailun reitti- ja palvelukonseptien tarjonta
- Elämystarjonnan markkinointi yhdessä liikkumisen kanssa, noutopalvelut tapahtumiin, ennakoiti

LIKKUMISHUBI

Kestävien liikkumISRatkaisujen ja -palvelujen saatavuus eri suunnista ja kohteessa liikkumiseen

- Eri kulkumuotojen mahdollisimman tehokas hyödyntäminen
- Liikkumisen solmupiste luontokeskuksella koskien puistoon saapumista ja puistossa liikkumista
- Toimiva matkaketju Parkanon juna-asemalta
- Palvelutarjonnan laajuus ja näkyvyys

PYÖRAMATKAILU

Pyörämatkailu houkuttelevana ja matkailijoiden liikkumistarpeet huomioivana matkailutuotteena ja palveluna

- Kohteeseen saapuminen eri suunnista
- Pyöräretkeily kohteessa
- Pyörämatkailu muihin luontokohteisiin, esim. Helvetinjärvi
- Vuokrapyörien tarjonta ja palautus eri kohteisiin sekä liikkumisen solmupisteisiin
- Pyöräilyn palvelut

8. Toimenpideohjelma

1

2

3

4

5

6

Kestävän liikkumisen toimenpiteet

Heti kokeiltavat toimenpiteet

Toimenpide	Vastuutaho ja sidosryhmät	Aikataulu	Hinta-arvio
Sukkulabussi Outdoor Express	Operaattorina Ekokumppani – yhteistyössä Visit Tampere, kunnat ja Metsähallitus	2022	
Sähköautolla Seitsemiseen		2022	
Junalla luontoon –kokeilu	VR	2022	
Partnership-verkoston käynnistäminen	Metsähallitus	2023	

1-3 vuoden säteellä toteutettavat toimenpiteet

Toimenpide	Vastuutaho ja sidosryhmät	Aikataulu	Hinta-arvio
Sukkulabussi Outdoor Expressin jatkokehittäminen	Operaattorina Ekokumppani – yhteistyössä Visit Tampere, kunnat ja Metsähallitus	2023	
Parkanon junayhteyden hyödyntäminen. Junalla luontoon kokeilun jatkokehittäminen ja jatkaminen.	VR junayhteys ja pyörän kuljetus junassa. Parkanon kaupunki ja Metsähallitus reittien osalta. Kuljetuspalvelut VR+MH+kunnat+palveluntarjoajat.	2023	
Luontokeskus liikkumisen palvelupisteenä	SEITA Elämyspalvelut Oy palveluiden ja Metsähallitus reittien osalta. Mukaan laajempaa näkökulmaa VR, Matkahuolto + sponsorit, kunnat. Ekokumppanit. Partnership verkoston kautta edistäminen.	2023	
Seitseminen-Helvetinjärvi luontomatkailun masterplan	Metsähallitus ja asiantuntijatyö ostopalveluna	2023-2025	
Viestinnälliset toimenpiteet nykyisten palveluiden markkinoimiseksi sekä osana kaikkea kehittämistä. <ul style="list-style-type: none"> Juna-bussi-taksi -yhteydet paremmin esille Luontoon.fi –sivustojen ja sovelluksen uusimisen yhteydessä pyritään tuomaan asiakkaalle vahvemmin esille kestävän liikkumisen palvelutarjonta hyödyntäen mm. visuaalisia keinoja. Selvitetään hiilijalanjälkilaskennan mahdollisuudet. Markkinoidaan pyörällä saapumista ja pyöräilyä alueella. Seitsemisen on osa Järvien Reitit – pyörämatkailureitistöä. Lisäksi LH geoparkin pyöräilyreitistön esille tuontia. 	Metsähallitus, VR, paikalliset yrittäjät, kunnat, LH geopark, Ekokumppanit (reittien osalta)	2024	
Sähköautoilun helpottaminen mm. Parkanosta ja Tampereelta <ul style="list-style-type: none"> Markkinointiyhteistyön lisääminen kumppanien kanssa Sähköautolla luontoon pilotointi Latauspisteiden riittävyyden varmistaminen ja mahdollinen lisääminen 	Yhteistyössä Väre, Visit Tampere	2023	
Mittareiden kehittäminen liikkumisen seurantaan koskien ainakin kulkutapoja ja tyytyväisyyttä <ul style="list-style-type: none"> Metsähallituksen kävijätutkimukset toteutetaan 5-7 vuoden välein. Tästä saadaan tietoa liikkumisen tavoista Yrittäjän seuranta pyörävuokrauksesta ja myydyistä pyöräpalveluista 	Metsähallitus ja luontokeskuksen yrittäjä (SEITA Elämyspalvelut Oy)	2025	
Pyöräilyreittien opastus. Metsähallituksen toimenpidesuunnitelmissa opastus. Lisäksi pidetään palaveri kuntien kanssa erityisesti Seitsemistä koskien (Tuula ja Johanna kutsuu koolle).	Metsähallitus.	2025 mennessä	

Kestävän liikkumisen toimenpiteet

Pidemmän aikavälin toimenpiteet

Toimenpide	Vastuutaho ja sidosryhmät	Aikataulu	Hinta-arvio
Kestävän liikkumisen kokonaiskonseptit esim. rengasreitti ja yhteistyö Ikaalisten kylpylän kanssa	<ul style="list-style-type: none"> Ikaalisten kylpylä, Tampereen keskusta-alueen hotellit Matkahuolto Luontoon.fi bussi -yhteistyökumppanit Ohjelmapalveluyritykset (Runoilijantie Oy / Tarjanne, Näsijärven laivapalvelut Oy) 	2026- (kehittäminen voi alkaa jo aiemmin)	
Outdoor expressin laajentaminen valtakunnallisesti (Isojärvi, Helvetinjärvi, Lauhavuori-Helvetinjärvi Geopark)	Matkahuolto, Visit Tampere, kunnat ja Metsähallitus	2026- (kehittäminen voi alkaa jo aiemmin)	
<p>Digitaalinen asiakaspolku</p> <p>Kootaan reitit ja matkaliput samalle digitaaliselle palvelualustalle. Asiakas voi koota itselleen sopivan palvelukokonaisuuden, joka sisältää liikkumisen ja lisäpalvelut. Esimerkiksi sukkulabussi, pyörävuokraus ja retket onnistuisivat helppokäyttöisen digitaalisen alustan kautta. Luontoon-sovellus kehitteillä (reitit, retkeilypalvelut, myös kuntien, mutta ei kaupallisia palveluita). Ideoitavaksi myös Luontokortti Museokortin tapaan. Kortin kautta voisi osoittaa arvostusta ja tukea kansallispuistoja ja luontoa kohtaan ja saisi myös alennuksia lisäpalveluista</p>	VR ja Matkahuolto, Metsähallitus valtakunnallisena toimijana (digi- ja asiakkuudet-yksikkö). Ei kehitetä paikallisesti.	2026- (kehittäminen voi alkaa jo aiemmin)	

9. Toimenpidekonseptit

1 Sukkulabussi

Outdoor Express
Sukkulabussin kehittäminen
matkaketjun osana ja suorana
yhteytenä

Uudet liityntäyhteydet
Outdoor Expressiin, mm.
Parkano, Ikaalinen, lähellä
sijaitsevat luontokohteet

3 Luontokeskus liikkumisen palvelupisteenä

Kohteen saavutettavuus sekä
alueen sisäinen liikkuminen eri
kulkumuodoilla

Seitsemisen matkailu- ja elämyspalvelu
kokonaisuutena

- Opastukset ja retket
- Näyttelyt, ravintolatarjonta ja muut
luontokeskuksen palvelut
- Yhteistyökumppaneiden ja paikallisten
tuotteiden tarjoaminen
- Eri harrastusmahdollisuudet,
välinevuokraukset ja opastukset
- Kytkeytyminen muihin luonto- ja
kulttuurikohteisiin lähiseudulla
- Sesongin laajentaminen ja viipyvän
lisääminen

4 Luontomatkailun masterplan

Seitsemisen–Helvetinjärvi
luontomatkailun masterplan

2 Parkanon junayhteyden hyödyntäminen

Parkanon asema –
Seitsemisen pyöräreitti

Pyörän kuljetus junassa

Parkanon asemalta kuljetus
palvelut

- Konseptoitavien toimenpiteiden numerointi
viittaa toimenpidekortin numeroon.

5 Partnership-verkosto

Partnership-verkoston perustaminen
kehittämään Seitsemisen ja alueen
palveluita ja liikkumista.

#1 Sukkulabussi

Jatketaan nopeaa ja sujuvaa bussiyhteyttä Tampereelta Seitsemiseen. Välipysäkkejä mm. Lielahdessa, Ylöjärvellä ja Kurussa pitäen yhteys kuitenkin nopeana. Laajennetaan vuorotarjontaa mahdollisesti Ikaalisista ja Parkanosta ja pidennetään sesonkia. Välipysäkkien ja vuorotarjonnan laajennuksissa huomioitava taloudellinen kannattavuus ja asiakaspotentiaali. Tehdään jo itse bussimatkasta osa elämystä.

Vastuullinen taho: Operaattorina Ekokumppani – yhteistyössä Visit Tampere, kunnat ja Metsähallitus

Aikataulu: Kokeiltu 2022. Jatketaan kokeilusta oppien ja palvelua laajentaen Helvetinjärvelle ja Isojärvelle, LH Geopark

Kustannukset ja rahoitus: Palvelun kustannukset katetaan lipputuloilla, Tampereen kaupungilta ja kunnilta perusrahoitus palvelun kehitykseen ja liikennöitsijän riskin vähentämiseen.

Jatkosuunnittelu: Jatkosuunnittelu käynnissä rahoituksesta, markkinoinnista ja liikennöintiajasta

Oppiminen pilotoinnista: Kokeilu on onnistunut hyvin ja asiakaspalaute ollut pääosin positiivista

Toteutus / jalkauttaminen: Kokeilun jatkaminen vuonna 2023

Seuranta ja mittarit: Matkustajamäärät (Myytyjen lippujen määrä) ja Tyytyväisyys (käyttäjäkysely)

Vaikuttavuuden arviointi: Kyselyn avulla, kuinka moni vaihtoi henkilöauton bussiin ja kuinka moni ei olisi saapunut ilman sukkulabussiyhteyttä

#2 Parkanon junayhteyden hyödyntäminen

Junalla luontoon –kokeilun jatkokehittäminen ja jatkaminen. Edistetään sujuvaa kestävä matkaketjua Parkanon juna-asemalta Seitsemiseen. Kunnostetaan maastopyöräreitti Parkanosta Seitsemiseen (Paaronin taival), ylläpidetään sitä jatkossa ja markkinoidaan sen mahdollisuuksia. Mahdollistetaan oman pyörän kuljetus junassa. Kehitetään taksi- ja kuljetuspalveluita Parkanon asemalta.

Vastuullinen taho: VR junayhteys ja pyörän kuljetus junassa. Parkanon kaupunki ja Metsähallitus reittien osalta. Kuljetuspalvelut VR+MH+kunnat+palveluntarjoajat.

Aikataulu: Parkanon asema - luontokeskus reitin toteutus ja pilotointi 2023.

Kustannukset ja rahoitus: Reitin osalta selvitetään EU- ja Leader- rahoituksen mahdollisuudet.

Jatkosuunnittelu: Toimijat kutsutaan ensin yhteiseen palaveriin, jossa sovitaan reitistä ja rahoituksesta. Selvitetään EU- ja Leader- rahoituksen mahdollisuudet. Parkanon kaupunki vastaa reitin kunnossapidosta, reittimerkinnöistä, kartoista yms. Metsähallitus osallistuu viestintään ja markkinointiin.

Oppiminen pilotoinnista: Hyödynnetään Junalla luontoon –pilotin kokemuksia.

Toteutus / jalkauttaminen: Parkano – Luontokeskus reitin toimintavalmius 2024

Seuranta ja mittarit:

Vaikuttavuuden arviointi:

#4 Luontokeskus liikkumisen palvelupisteenä 1/2

Tavoitteena on, että Seitsemisen luontokeskus toimii jatkossa liikkumisen ja palveluiden keskittymänä. Asiakkaalla on valittavissa ennalta suunniteltu reitti ja palvelut esim. vuokra-autotoimijan tai hotellien kautta. Luontokeskuksella matkailijalla on valittavana useita liikkumisvaihtoehtoja ja niitä tukevia palveluita kuten:

- o Vuokrapyörät. Vuokrapyörille olisi tarvetta myös Parkanon keskustassa, Parkanon asemalla, Kurun satamassa ja Isojärvellä. Vuokrapyörät toimisivat osana matkaketjua, jos ne voisi joustavasti vuokrata yhdestä paikasta ja jättää toiseen.
- o Pyöräilyn palveluita kuten pyörätelineet ja lukittava varasto, varusteiden säilytyspaikat, pyörän pesupaikka
- o Joukkoliikenne (reittiliikenne ja sukkulabussi)
- o Vuokra-autot /yhteiskäyttöautot/vertaisvuokrauspalvelut
- o Sähköautojen latauspisteet ja sähköauton vuokraus vähintään Tampereelta
- o Raideyhteyden hyödyntäminen; taksit, pyörät ja kyytipalvelu
- o Liikkumisen palvelut on kytketty osaksi matkailun kokonaispaketteja ja mahdollisuuksia markkinoidaan. Hotelleissa yms. palveluissa tiedotetaan näistä liikkumismahdollisuuksista ja kokonaispaketeista. Tieto on löydettävissä helposti jo matkan suunnitteluvaiheessa

#4 Luontokeskus liikkumisen palvelupisteenä 2/2

Vastuullinen taho: SEITA Elämispalvelut Oy palveluiden ja Metsähallitus reittien osalta. Mukaan laajempaa näkökulmaa VR, Matkahuolto + sponsorit, kunnat. Ekokumppanit. Partnership verkoston kautta edistäminen.

Aikataulu: Välinevuokraus ja yrittäjien kuljetuspalvelut 2023 (SEITA Elämispalvelut Oy). Metsähallituksen yhteistyökumppanien verkosto on olemassa jo. Partnership-verkoston toiminnan käynnistäminen 2023

Kustannukset ja rahoitus: Pyöränhuoltopiste 2500€ Metsähallituksen toimesta

Jatkosuunnittelu:

Pilotointi: Seitsemien palvelumuotoilukohteeksi vuonna 2023. Laitetaan ydinasiat kuntoon.

Oppiminen pilotoinnista:

Toteutus / jalkauttaminen: Metsähallitus koordinaattorina

Seuranta: Yhdessä toteutetut toimenpiteet. Luontokeskuksen käyntimäärät kertovat siitä, kuinka asiakkaat mieltävät luontokeskuksen solmupisteeksi.

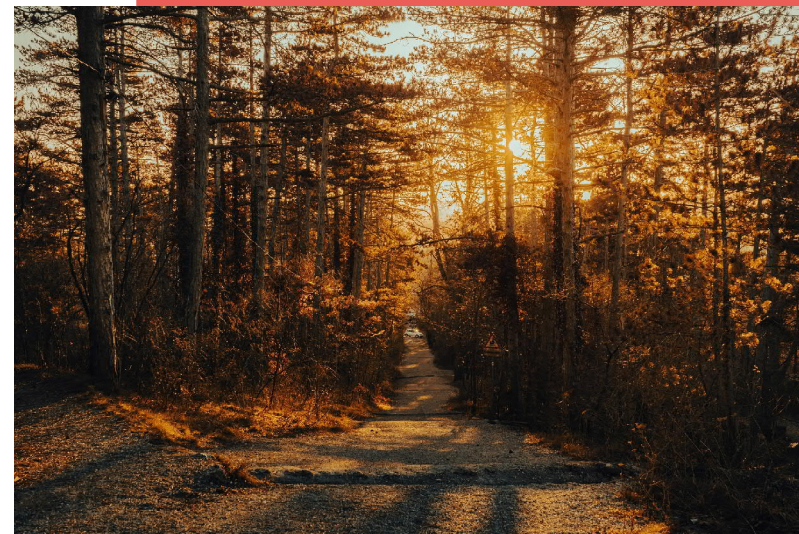
Vaikuttavuuden arviointi: Yrittäjän myymät lisäpalvelut pyöräilijöille

#5 Seitsemisen-Helvetinjärvi luontomatkailun masterplan 1/2

Helvetinjärven hoito ja käyttösuunnitelma (hks) päivitettiin v. 2021 ja Seitsemisen hks valmistuu 2023. Hoito- ja käyttösuunnitelmat ovat kansallispuistoille lakisääteisiä ja linjaavat toimintoja noin 10 seuraavalle vuodelle. Hks:ssä nousi esiin tarve laajemman aluetason tarkastelusta mm käytön ohjaamiseksi. Puistojen välisellä alueella on paljon valtionmaata. Alueen merkitys on tunnistettu myös maakuntakaavassa. Tavoitteena on laatia Seitsemisen ja Helvetinjärven alueen Masterplanissa luodaan alueen luontomatkailun kehittämisen visio ja tavoitteet ja suunnitelmassa käsitellään matkailuun liittyviä strategisia valintoja, kärkituotteita, infraa, liikumista ja sen palveluja sekä toimijaverkostoa. Mallina voidaan hyödyntää esimerkiksi Lake District National Parkin Smart Travel 2040 -visiota ja Action Plania, joissa liikkuminen on vahvana osana.

Suunnitelma on tärkeää linjata Tampereen kaupungin Järvi- ja luontomatkailun tiekartan tavoitteisiin ja toimenpiteisiin.

#5 Seitsemisen-Helvetinjärvi luontomatkailun masterplan 2/2

Vastuullinen taho: Metsähallitus ja/tai kunnat on suunnitelman toteuttaja, yhteistyötahoina mm. Visit Tampere ja Ekokumppanit Oy, sekä suunnitelmia laativat asiantuntijatahot

Aikataulu: Alkamisajankohta 2023-2025

Kustannukset ja rahoitus: Selvitetään hankerahoitusmahdollisuudet. Hakijana Metsähallitus ja kunnat.

Jatkosuunnittelu: Isojärven ja LH Geoparkin luontokohteiden saavutettavuuden kehittäminen

Pilotointi: Ei tarpeen tässä toimenpiteessä

Oppiminen pilotoinnista:

Toteutus / jalkauttaminen: Asiantuntijatyö ostopalveluna

Seuranta:

Vaikuttavuuden arviointi:

#7 Partnership-mallin käynnistäminen

Perustetaan Seitsemisen ja Helvetinjärven matkailua edistävä partnership-verkosto. Verkosto kokoontuu säännöllisesti. Käsiteltäviä asioita ovat mm. matkailupalveluiden ja liikkumisen kehittäminen sekä viestintä. Tavoitteena, että alueiden palveluista muodostuu selkeä kokonaisuus, joka sisältää informaation ja palveluja saapumisesta, puistossa vietetystä ajasta ja paluun/siirtymisen seuraavaan kohteeseen. Tavoitteena tulee olla matkailutuotekokonaisuus, joka on asiakkaalle kiinnostava ja vaivaton. Verkostoon osallistuisivat: Metsähallitus, Parkanon, Ruoveden, Ikaalisten ja Ylöjärven kunnat, Visit Tampere ja paikalliset toimijat. Kytetään mahdolliseen HAMA-hankkeeseen ja luontomatkailun tiekarttaan masterplanin laatimiseen.

Vastuullinen taho: Metsähallitus (koordinaattori)

Aikataulu: 2023 alkuvuodesta-

Kustannukset ja rahoitus: verkoston toimintaan varattu työaika

Jatkosuunnittelu: verkosto kokoontuu säännöllisesti, esim. kaksi kertaa vuodessa

Pilotointi: käynnistys vuoden 2023 alusta

Oppiminen pilotoinnista:

Toteutus / jalkauttaminen: Metsähallitus kutsuu keskeiset toimijat koolle, Visit Tampereen hanke voi toimia sparraajan käynnistysvaiheessa

Seuranta: Toteutuneet toimenpiteet

Vaikuttavuuden arviointi: Verkoston toiminnan aikaansaannokset

10. Vaikuttavuuden arviointi

Suunnitelman toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointiin on sovellettu Tampereen Kestävän kaupunkiliikkumisen suunnitelman (SUMP) menetelmää. Jokaisen toimenpiteen osalta on arvioitu sen vaikuttavuus suunnitelman kuuteen painopistealueeseen: hiilineutraali, tehokas, tasa-arvoinen, turvallinen, aktiivinen ja ympäristövastuullinen.

Arvioitavat vaikutukset

Merkittävä/erittäin suuri vaikutus tavoitteeseen

Jonkinasteinen/keskisuuri vaikutus

Pieni/välillinen/ei vaikutusta

Toimenpide

	Hiilineutraali	Tehokas	Tasa-arvoinen	Turvallinen	Aktiivinen	Ympäristö- vastuullinen
Sukkulabussi (Outdoor Express): kokeilu, jatkokehitys ja laajentaminen	Dark Green	Dark Green	Dark Green	Dark Green	White	Light Green
Parkanon junayhteyden hyödyntäminen	Dark Green	Dark Green	Light Green	Light Green	White	Dark Green
Seitsemisen luontokeskus liikkumisen palvelupisteenä	White	Dark Green	Dark Green	White	Light Green	White
Seitseminen-Helvetinjärvi luontomatkailun masterplan	Dark Green	Dark Green	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green
Partnership-verkoston käynnistäminen	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green
Viestinnälliset toimenpiteet nykyisten palveluiden markkinoimiseksi sekä osana kaikkea kehittämistä.	Light Green	Dark Green	White	White	Light Green	White
Sähköautoilun helpottaminen	Dark Green	White	White	White	White	Light Green
Mittareiden kehittäminen liikkumisen seurantaan (kulkutavat ja tyytyväisyys)	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green
Pyöräilyreittien opastus	White	Light Green	Light Green	Light Green	Dark Green	White
Kestävän liikkumisen kokonaiskonseptit esim. rengasreitti ja yhteistyö Ikaalisten kylpylän kanssa	Light Green	White	Light Green	White	Light Green	Light Green
Digitaalinen asiakaspolku	Light Green	Light Green	Dark Green	Light Green	White	Light Green

11. Seuranta ja mittarit

Toimintasuunnitelman seuranta tehdään vuosittain suunnitelman päivittämisen kanssa samanaikaisesti Seitsemisen partnership verkostossa. Vaikuttavuuden arvioinnin avulla voidaan seurata edetäänkö oikean suuntaan ja onko tarpeen tehdä suunnitelmaan muutoksia. Ajantasaisen ja laadukkaan tiedon pohjalta on voidaan tehdä parempia päätöksiä (ns. tiedolla johtaminen).

Toimenpiteille on määritetty omat mittarinsa, joiden lisäksi vaikuttavuutta arvioidaan kokonaisuutena. Seurattaviksi mittareiksi ehdotetaan:

- Toimenpiteiden valmiusaste
- Vierailijoiden kulkutapajakauma: kestäväällä tavalla toteutettujen matkojen määrä ja suhteellinen osuus
- Vierailijoiden saapumisen hiilijalanjälki
- Asiakaspalaute – kokemus saapumisen ja alueella liikkumisen sujuvuudesta eri matkustusmuodoilla

Toimenpiteeksi on esitetty mittareiden kehittämistä siten, että kulutavan seuranta ei perustui pelkkään haastattelututkimukseen. Seuranta Metsähallituksen järjestelmien kautta. Liikkumisen mittareiden lisäksi on tärkeää seurata rinnalla liiketoimintaa kuvaavia mittareita kuten uusien palveluiden ja yritysten määrää ja liikevaihdon kehitystä.